

Contacte terapèutic NIC 5465

MAR LUQUE BALLESTEROS

*Infermera gestora de casos de UFISS FHAG i
membre de la Delegació del COIB del Vallès Oriental*

ELO MICÓ REYES

Infermera Coordinadora COT FHAG

- ***El poder terapèutic del contacte físic***

Segons algunes investigacions, el cos humà té una xarxa neuronal especialitzada en la interpretació de la càrrega emocional d'una carícia. La xarxa és independent de **les neurones del tacte i s'activa només quan reben l'amor**, que revela la importància que dóna caràcter a la tendresa en les relacions humanes.

Hi ha una estreta relació que ningú pot dubtar entre la salut i el contacte físic. Amb ell és diagnòstica. Sens dubte les carícies no són el mateix que el contacte físic. **Quan el contacte físic es fa carícia, amb la motivació i el temps oportú, poden constituir una medicina i ajudar en la curació i alleugerar el patiment.**

Jose Carlos Bermejo Higuera

Expert en humanització de la salut, en dol i bioètica, director màster en counselling, postgrau en dol, en humanització, en gestió i en pastoral de la salut. Professor de la Universitat Ramon Llull de Barcelona, Catòlica de Portugal i Camillianum de Roma, autor de nombrosos llibres i articles en espanyol, portuguès e italià.

INTRODUCCIÓ

En els últims temps els científics de diverses disciplines com la biologia molecular, la física Quàntica o la fisiologia mèdica han treballat diligentment per proveir sòlides proves que el **cos humà està controlat i regulat per un camp d'energia Quàntica.**

Les recerques de l' Institut Internacional de Biofísica demostren que és el camp Quàntic Energètic del Cos (*QEF), no els gèrmens i els bacteris el que determina quan el nostre cos està malalt o sa. Així és que és clar, que **la millor manera de treballar sobre l'estrès i el procés d'envelliment és corregint les fallides en el *QEF.**

El cos és, un ens, estàtic electromagnètic amb patrons de freqüència que tenen ressonància, reactància i capacitat d'autocorrecció. És per això que podem fer servir tècniques energètiques pel tractament i diagnòstic de la malaltia.

El cos humà no està limitat als límits visibles del cos. Això inclou als més elevats, delicats i subtils nivells més enllà de la realitat física.

El fonament bàsic de la curació energètica, va ser definit pels inventors Volta, Empari i Ohm qui inicialment van estudiar les bases de la biologia.

Les bases de la medicina bioelèctrica descansen en l'amperatge, voltatge i resistència.

Les úniques coses que poden ser realment mesurades en electricitat són l'amperatge i el voltatge.

En el nostre cos el primer senyal que ens indica que no tot camina bé, és vibracional o electromagnètica.

Les freqüències danyades són emmagatzemades en les cèl·lules i poden augmentar i emmagatzemar-se durant anys sense que ho notem.

Els canvis bioquímics comencen a aparèixer més tard i els bacteris, els virus i altres patògens prenen lloc.

El nostre estil de vida pot també crear danys en els patrons de freqüència i poden ser detectats molt abans que el símptoma físic aparegui.

El camp energètic humà és la nostra primera línia de defensa, abans que els sentits, el sistema immune i del cos bioquímic.

Necessitem **integrar l'energia física, mental, emocional i espiritual**, amb la intenció de restaurar l'equilibri, la unitat en les realitats físiques i metafísiques del nostre ésser.

El joc que es produeix entre el cos físic i els cossos subtils està controlat per una força central anomenada **força vital**.

Aquesta, regula els diferents meridians d'acupuntura en el cos físic i connecta al sistema de chakras a l'interior.

Un chakra és una roda d'energia que pot ser imaginada com un vòrtex. Un vòrtex és com un embut d'energia circulant, obrint-se a dimensions majors. Una vegada que aquests vòrtex d'energia vital s'estabilitzen, no hi ha espai per a la malaltia i el que està malalt recobra la salut.

Aquest és el procés de la medicina energètica, la salut es restaura a través d'estabilitzar els vòrtex energètics i d'eliminar els bloquejos en la circulació de l'energia vital.

El Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat, publica el primer document d'anàlisi de situació de las teràpies naturals. 2011

- *En la seva redacció també han participat experts del Institut Carles III, el Ministeri de Educació i las CCAA*
- **Es tracta d'un document descriptiu que ha sigut molt coparticipant i que poden servir de base pel abordatge d'una possible regulació en el futur.**
- **S'han identificat i analitzat 139 tècniques en l'àmbit de les teràpies naturals, solsament una part tenen influència directa sobre la salut i la resta van fonamentalment dirigides al benestar o confort del usuari.**

www.mspsi.es

Área	Terapias
Sistemas integrales o completos	Homeopatía Medicina naturista Naturopatía Medicina tradicional china Acupuntura Ayurveda
Prácticas biológicas	Fitoterapia Terapia nutricional Tratamientos con suplementos nutricionales y vitaminas
Prácticas de manipulación y basadas en el cuerpo	Osteopatía Quiropraxia, quiromasaje y drenaje linfático Reflexología Shiatsu y sotai Aromaterapia
Técnicas de la mente y el cuerpo	Yoga Meditación, curación mental, oración Kinesiología Hipnoterapia, sofronización Musicoterapia, arteterapia y otras
Técnicas sobre la base de la energía (terapias del biocampo y terapias bioelectromagnéticas)	Qi-Gong o Chi-Kung Reiki Terapia floral Terapia biomagnética o con campos magnéticos

MARC CONCEPTUAL

NANDA (*Nor American Nursing Diagnosis Association*) és una societat científica d'Infermeria que te com a objectiu estandarditzar el diagnòstic Infermer. Fundada en 1982 (entre altres per Marjory Gordon, Sor Callista Roy, Dorotea Orem, Martha Rogers...) per a desenvolupar la nomenclatura, criteris i la taxonomia de diagnòstics d'Infermeria. En 2002, NANDA es converteix en NANDA International. A Espanya te una associació anomenada **AENTDE** (Asociación Española de Nomenclatura, Taxonomía y Diagnóstico de Enfermería) fundada al 1996 , **AFEDI** (*Asociación Francófona Europea de Diagnósticos de Enfermería*) i **ACENDIO** (Europa).

DIAGNOSTIC INFERMER

*És un judici clínic de la resposta d'una persona, família o comunitat a etapes de la vida o problemes de salut reals o potencials, que la **infermera identifica, valida i tracta de forma independent**".*
(AENTDE, maig 2001)

NIC *(Nursing Interventions Classification)*

NIC és la sigla dels tractaments, que las infermeres realitzen en totes les especialitats.

Una intervenció infermera és "qualsevol tractament, basat en el judici i el coneixement clínic, que una infermera fa per obtenir resultats sobre el client." *(McCloskey y Bulechek, 2000)*

Les intervencions de la **NIC** inclouen aspectes fisiològics, psicològics i socials.

Hi han intervencions pel tractament de la malaltia, la prevenció i la promoció de la salut.

Les intervencions no estan només dissenyades per els individus, sinó que contempla la família i la comunitat.

- Cinquena edició NIC hi han 542 intervencions s'han organitzat en 7 camps i 30 classes.
- Cada **camp** te diferents **classes** (a les que se les hi ha assignat lletres per ordre alfabètic) o grups d'intervencions relacionades (cada una amb un codi únic de quatre números)

CONTACTE TERAPÈUTIC NIC 5465

- Camp 3:

Conductual

Cures que faciliten el funcionament psicosocial i faciliten els canvis de l'estil de vida.

Classe R:

Ajuda per fer front a situacions difícils :

Intervencions per ajudar a altres a crear les seves pròpies resistències, per adaptar-se a un canvi de funció o aconseguir un nivell més alt de funcionament.

Les **especialitats infermeres** que estan relacionades amb l' intervenció Contacte Terapèutic, són:

- Infermera de control del dolor.
- Infermera Oncològica
- Infermera Gerontològica
- Infermera Holística.
- Infermera Quirúrgica.
- Infermera del pacient crònic.

Els diagnòstics Infermeres relacionats amb el NIC Contacte terapèutic, són:

- Conducta desorganitzada del lactant.
- Baixa autoestima crònica.
- Confusió aguda.
- Desatenció unilateral.
- Deteriorament de la comunicació verbal.
- Deteriorament de la mobilitat física.
- Deteriorament de la respiració espontània.
- Deteriorament del patró de la son.
- Dolor agut.
- Dolor crònic.
- Dol anticipat
- Intolerància a l'activitat.
- Maneig inefectiu del règim terapèutic.
- **Pertorbació del cap d'energia.**
- Risc del Síndrome d'estrès del trasllat.
- Temor
- Trastorn dels processos del pensament.

PERTORBACIÓ DEL CAMP D'ENERGIA

00050 Ddi

Definició: Desorganització del flux d'energia que envolta a una persona, produint una manca d'harmonia del cos, la ment i/o l'esperit.

CONTACTE TERAPÈUTIC NIC 5465

Intervenció autònoma d'infermeria que es defineix com:

D'acord amb el camp universal de la salut, buscar la manera de treballar com a instrument d'influència en la curació i utilitzar la sensibilitat natural de les mans per centrar i dirigir el procés d'intervenció.

CONTACTE TERAPÈUTIC NIC 5465

El contacte terapèutic és un procés mitjançant el qual es transmet o transfereix energia d'una persona a una altra. Amb el propòsit de potenciar el procés de curació d'un individu malalt o lesionat.

Procedeix d' "imposició de mans" que és una meditació, curativa ja que l'acte principal de la infermera (la que cura) és "centrar" el jo i mantenir aquest centre en concentració mental durant tot el procés.

Activitats:

- **Centrar** la consciència en el jo interior.
- Centrar-se en la **intenció** per facilitar la salut i la curació a tots els nivells de consciència.
- **Col·locar les mans** a 5-8 cm del cos del pacient.
- Començar la valoració movent les mans lentament i de forma constant tant a prop com sigui possible, des del cap fins els peus i de la part davantera fins la posterior.
- **Prendre nota del patró de flux d'energia** en conjunt, en especial les àrees alterades per congestió o per desigualtat, que poden percebre a través d'indicis molts subtils en les mans, per exemple canvi de temperatura, formigueig o altres sensacions subtils de moviment.
- Centrar l'atenció en **facilitar la simetria i la curació en les zones alterades**.
- Començar el tractament, facilitant molt suaument, el flux d'energia de curació en les àrees alterades.
- Finalitzar quant es consideri que s'ha canviat de lloc adequadament la energia (per un nen 1 a 2' i per un adult de 5 a 7'), **mantenint sempre la importància de la sanació**.
- Prendre nota de si el pacient ha experimentat una resposta de relaxació i qualsevol resultat relacionat.

- **Evidència científica:**
- **Dolor (B)** *pot reduir el dolor i millorar la mobilitat de les articulacions en les persones que pateixen d'osteoartritis.*
Disminuir el dolor i l'ansietat causada per cremades i millorar el dolor crònic a les articulacions i músculs en pacients ancians.
investigacions preliminars reporten que els pacients que reben Contacte Terapèutic poden necessitar menys analgèsics després d'una cirurgia.
- **Trastorns psiquiàtrics en nens (B)** *pot reduir l'ansietat en nens amb malalties que amenacen la vida, reduir l'estrès en adolescents amb malalties psiquiàtriques i ajudar al relaxament d'infants prematurs.*
- **Estrès (ansietat) (B)** *pot reduir l'ansietat en dones embarassades amb dependència de substàncies químiques, reduir l'estrès en el lloc de treball i en adolescents amb malalties psiquiàtriques*

- **Demència per Alzheimer (C)** *pot reduir els símptomes del comportament de demència*
- **Síndrome de túnel carpià (C)** *pot oferir beneficis limitats en el tractament de la síndrome de túnel carpià.*
- **Fibromiàlgia (C)**
- **Depressió (C)**
- **Benestar en els pacients amb càncer (C)**
pot millorar el benestar en els pacients amb càncer avançat. Reporta millores en el dolor, l'ansietat, la depressió i la fatiga.

Calen estudis addicionals ben dissenyats

Dolores Krieger, que va créixer a Brooklyn i va assistir a l'Escola d'Infermeria de Westchester. Es va graduar en 1955 i va passar a guanyar la seva llicenciatura, mestratge i doctorat a la Universitat de Nueva York (on ha ensenyat des de 1963, actualment emèrita). Que va encunyar 1979 el terme contacte terapèutic (Therapeutic Touch, **acceptada per la OMS 1995).**

- **Els estudis realitzats per Dolores Krieger, revelen que las imposicions de mans realitzades per infermeres que han sigut formades, ajuden a augmentar els nivells d'hemoglobina en els pacients i redueix significativament els seus nivells d'ansietat.**
- **Aquests resultats van ser confirmats amb un nivell de significativitat de 0,001, es a dir que existeix 1 oportunitat de cada 1000 de que es poguessin deure al atzar.**

- Encara que la majoria dels seus defensors són infermeres, alguns metges l'utilitzen també. **Dr David Warner**, un cirurgià Wisconsin, practica el toc terapèutic sobre els seus pacients cardíacs. "Ens ajuda amb la curació i evitar complicacions en el post operatori", diu. "No passarà molt temps fins que sigui acceptada en situacions mèdiques clàssiques."

EXPERIÈNCIES A CATALUNYA

- Hospital de Mataró. Unitat de Medicina Natural.
- Hospital Vall Hebró
- Hospital Sant Jaume de Manlleu
- Hospital de Sant Pau.
- Hospital Clínic.
- Consorci Sanitari de Terrassa, Dra. Cristina Abadia I Dra. Mª Pilar Fanés

EXPERIÈNCIES A ANGLATERRA

- Angie Buston-King
- Shuna Watkinson

CONCLUSIONS

- **Es millora la circulació sanguínia i es regenera el flux d'energia.**
- **Augmenta el sistema immunològic.**
- **Redueix els nivells de dolor.**
- **Redueix els nivells d'estrès o ansietat.**
- **Promou el funcionament cel·lular adequada d'òrgans**
- **Ajuda a millorar símptomes gastrointestinals (nàusees, vòmits...).**
- **Ajuda a eliminar productes de rebuig del cos.**
- **Provocar la relaxació, tranquil·litat,**
- **Augment d'autoestima i sensació de benestar.**
- **Es millora la qualitat del son i per tant ajuda a millorar l'estat d'ànim i la qualitat de la comunicació**

Una sessió de Reiki en Infermeres diagnosticades de síndrome de Burnout te efectes beneficiosos sobre la concentració de IgA salival i la pressió arterial

L'objectiu era investigar els efectes immediats de la immunoglobulina A (IGA) salival, activitat de la α -amilasa i pressió arterial d'una aplicació de reiki en infermeres que pateixen la síndrome de Burnout.

S'ha utilitzat un estudi preliminar aleatoris doble cec amb placebo utilitzant un disseny d'encreuaments.

Divuit infermeres (34-56 anys) amb la síndrome de Burnout va participar en l'estudi. Els participants van ser tractats amb Reiki o Reiki falses segons l'ordre establert per l'aleatorització en dos dies diferents.

El test d'ANOVA mostrava una intervenció de temps d'interacció significativa per la pressió arterial diastòlica ($F = 4.92, P = 0,04$) un i la concentració de seguiment ($F = 4.71, P = 0,04$).

Una sessió de Reiki de 30 minuts pot millorar la resposta immediata de IgAs i la pressió arterial diastòlica en Infermeria amb la síndrome de Burnout.

Lourdes Díaz-Rodríguez 1, Manuel Arroyo-Morales 2, Irene Cantarero-Villanueva 3, Carolina Fernández-Lao 4, Marie Polley 5, César Fernández-de-Ias-Peñas 6. 1 Diplomada en Enfermeria, Licenciada en Antropología Social y Cultural, Doctora en Enfermeria, Profesora Ayudante Departamento de Enfermeria, Universidad de Granada, España. E-mail: clldiaz@ugr.es. 2 Médico, Doctor en Medicina, Profesor Titular, Departamento de Fisioterapia, Universidad de Granada, España. E-mail: marrovo@ugr.es. 3 Licenciada en Educación Física, Diplomada en Fisioterapia, Maestría en Educación Física, Becaria de Investigación, Departamento de Fisioterapia, Universidad de Granada, España. E-mail: irenecantarero@ugr.es. 4 Licenciada en Biblioteconomía, Diplomada en Fisioterapia, Maestría en Antropología Social, Becaria de Investigación, Universidad de Granada, España. E-mail: carolinari@ugr.es. 5 Doctora en Ciencias de la Vida, Profesor, University of Westminster, London, United Kingdom. E-mail: M.Polley01@westminster.co.uk. 6 Diplomada en Fisioterapia, Doctor en Fisioterapia, Profesor Titular, Departamento de Fisioterapia, Terapia Ocupacional, Ciencias de la Salud, Universidad Rey Juan Carlos, Madrid, España. E-mail: cesardfip@yahoo.es.

● Referències Bibliogràfiques

- Blankfield RP, Sulzmann C, Fradley LG, et al. Therapeutic touch in the treatment of carpal tunnel syndrome. *J Am Board Fam Pract* 2001;14(5):335-342.
- Denison B. Touch the pain away: new research on therapeutic touch and persons with fibromyalgia syndrome. *Holist Nurs Pract* 2004;18(3):142-151.
- Frank LS, Frank JL, March D, et al. Does therapeutic touch ease the discomfort or distress of patients undergoing stereotactic core breast biopsy? A randomized clinical trial. *Pain Med* 2007 Jul-Aug;8(5):419-24.
- Giasson M, Bouchard L. Effect of therapeutic touch on the well-being of persons with terminal cancer. *J Holist Nurs* 1998;16(3):383-398.
- Gordon A, Merenstein JH, D'Amico F, et al. The effects of therapeutic touch on patients with osteoarthritis of the knee. *J Fam Pract.* 1998;47(4):271-277.
- Gregory S, Verdouw J. Therapeutic touch: its application for residents in aged care. *Aust Nurs J* 2005 Feb;12(7):23-5.
- Ireland M. Therapeutic touch with HIV-infected children: a pilot study. *J Assoc Nurses AIDS Care* 1998;9(4):68-77.
- Larden CN, Palmer ML, Janssen P. Efficacy of therapeutic touch in treating pregnant inpatients who have a chemical dependency. *J Holist Nurs* 2004;22(4):320-332.
- Lin Y-S, Taylor AG. Effects of therapeutic touch in reducing pain and anxiety in an elderly population. *Integrative Medicine* 1998;1(4):155-162.
- Müller-Oerlinghausen B, Berg C, Droll W. [The efficacy of Slow Stroke Massage in depression] *Psychiatr Prax* 2007 Sep;34 Suppl 3:S305-8.
- Peters RM. The effectiveness of therapeutic touch: a meta-analytic review. *Nursing Science Quarterly* 1999;12(1):52-61.

- **Post-White J, Kinney ME, Savik K, et al. Therapeutic massage and healing touch improve symptoms in cancer. IntegrCancer Ther 2003;2(4):332-344.**
- **Rosa L, Rosa E, Sarnier L, et al. A close look at therapeutic touch. JAMA 4-1-1998;279(13):1005-1010.**
- **Turner JG, Clark AJ, Gauthier DK, et al. The effect of on pain and anxiety in burn patients. J Adv Nurs 1998;28(1):10-20.**
- **Woods DL, Craven RF, Whitney J. The effect of on behavioral symptoms of persons with dementia. Altern Ther Health Med 2005;11(1):66-74.**
- **Ferrer de Dios, R., El Tacto Terapèutic, una herramienta para enfermería. 1997; Barcelona, Natura Medicatrix núm.48.**
- **Krieger, D. El poder de curar està en sus manos. 1992; Barcelona. Martinez Roca.**
- **Krieger, D.. El Toque terapèutic. 1994; Barcelona. Martinez Roca.**
- **OMS El ejercicio de la enfermería. 1995; Serie Informes Técnicos, núm. 860.**
- **Ferrer de Dios, R., El Tacto Terapèutic (DVD) Terapias Naturales: intervenciones autónomas de enfermería para el desarrollo personal y profesional. Barcelona: EUE Santa Madrona/Obra Social "La Caixa"; 2000: 33mn.**
- **McCloskey Dochterman, J., PhD, RN, FAAN. Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC) Quinta edición. 2009; Elsevier.**

• **GRÀCIES**

